

YTTRANDE

Dnr: Ks 2016/608

Regeringskansliet
Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen

Yttrande över Skatteverkets promemoria Samordningsnummer till asylsökande

Trossamfundet Svenska kyrkan har tagit del av Skatteverkets promemoria Samordningsnummer till asylsökande och vill framföra följande synpunkter.

Svenska kyrkan *tillstyrker delvis* Skatteverkets förslag. Svenska kyrkan anser att det är ett bra förslag att samtliga asylsökande ska tilldelas samordningsnummer, men inte att det ska markeras att vissa samordningsnummer inte är aktiva.

Att det ska gå att markera att vissa samordningsnummer inte är aktiva kan medföra negativa konsekvenser för de som efter lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut uppehåller sig i Sverige (s.k. papperslösa). I och med den ändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. som trädde i kraft den 1 juni 2016, är denna grupp i en mycket utsatt position och Svenska kyrkans församlingar har vittnat om en växande desperation bland berörda personer. Svenska kyrkan anser inte att det är rimligt att situationen för dessa personer ska försämrats ytterligare. Många papperslösa lever dessutom inte som "gömda", utan för en dialog med myndigheterna. De samarbetar med myndigheterna men verkställigheten hindras av yttre omständigheter. Förslaget att dessa personers samordningsnummer ska markeras som inte aktiva riskerar att försvåra denna dialog.

Det är vidare oklart hur en person ska gå tillväga om han eller hon anser att ett samordningsnummer har inaktiverats på felaktiga grunder. Det är inte rimligt att det ska krävas en ny asylansökan för att ett inaktiverat samordningsnummer åter ska aktiveras. Skulle förslaget om inaktivering av samordningsnummer genomföras trots de beskrivna negativa konsekvenserna bör förslaget kompletteras med en tydlig reglering för hur ett sådant beslut kan ändras eller rättas.

I promemorian framhålls att införandet av samordningsnummer för samtliga asylsökande ska förbättra kvalitén på de vårdinsatser som ges och motverka ohälsa. Det är dock oklart hur det är tänkt att övergången mellan de olika systemen med reservnummer och systemet med samordningsnummer ska fungera. Ska t.ex. uppgifter som har journalförts under ett reservnummer kunna föras över till en ny journal under ett samordningsnummer? Under den fortsatta beredningen bör detta belysas närmare.

Utöver vad som har anförts ovan har Svenska kyrkan följande synpunkter på lagförslagen i promemorian.

Förslag 1.2

Första stycket

Av 19 § folkbokföringslagen (1991:481) framgår att den som avlider eller dödförklaras ska avregistreras från folkbokföringen. För behandlingen av sådana uppgifter finns det idag stöd i 2 kap. 3 § första stycket 13 lagen om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet (2001:182). Nämda bestämmelser gäller även personer med samordningsnummer. Under den fortsatta beredningen bör det förtydligas varför inte en uppgift om ett dödsfall ska leda till avregistrering från folkbokföring och alltså behandlas med stöd av i 2 kap. 3 § första stycket 13 lagen om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet i stället för den föreslagna nya punkten 18.

Tredje stycket

Det kan knappast vara aktuellt att i samband med tilldelningen av ett samordningsnummer samtidigt anteckna att numret inte längre är aktivt. Vad det är fråga om är i stället att i efterhand göra en anteckning som t.ex. grundar sig på en senare inträffad omständighet. Svenska kyrkan ifrågasätter om det i en sådan situation kan anses handla om anteckning ”i ärenden om tilldelning” av samordningsnummer.

Det framgår inte klart av promemorian hur den nuvarande möjligheten att anteckna osäkerhet om en persons identitet ska tillämpas i fortsättningen. Kan det verkligen vara relevant för Migrationsverket att göra en sådan distinktion mot bakgrund av att verket ska få begära samordningsnummer för samtliga asylsökande? Frågan bör övervägas under den fortsatta beredningen.

Förslag 1.5

5 § första stycket

Det talas här om ”en asylsökande person”. I andra sammanhang – t.ex. i 5 a § – talas om ”personer som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.” Eftersom personkretsen bör vara densamma i samtliga dessa paragrafer bör en hänvisning till lagen om mottagande av asylsökande m.fl. göras även i denna paragraf.

Förslag 1.6

Enligt 4 § första stycket 9 lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret får det i SPAR anges bl.a. avregistrering från folkbokföringen på grund av dödsfall. Mot den bakgrunden bör skälen för förslaget utvecklas i fråga om vilka omständigheter som de nya tilläggen tar sikte på (jfr synpunkterna på förslag 1.2 ovan).

Vidare konstaterar Svenska kyrkan att det inte föreslås någon ändring i lagen om det statliga personadressregistret trots att den inte tillåter anteckning av personer med samordningsnummer, om det råder osäkerhet om personernas identitet (4 §). Det föreslagna systemet haltar således och det kan ifrågasättas om inte nyttan av den föreslagna reformen uteblir om inte samtliga personer med samordningsnummer får finnas i SPAR. Frågan bör övervägas under den fortsatta beredningen.

Förslag 1.7

Som anförts ovan är det oklart om den omständigheten att en person med samordningsnummer avlider ska medföra avregistrering eller en anteckning om att samordningsnumret inte är aktivt. Det är också oklart vad som menas med ”när förutsättningarna för att ha samordningsnummer på något annat sätt inte längre gäller”. Skälen bör därför utvecklas.

När det gäller åldersgränsen på 105 år föreslår Svenska kyrkan en höjning till 110 år för att öka felmarginalen något.

Vidare kan konstateras att en person trots ett lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut kan ha rätt att stanna i Sverige ytterligare en tid (se t.ex. 8 kap. 21 § och 12 kap. 14 b och 16 §§). Det kan därför ifrågasättas om det verkligen är lämpligt att anteckna att samordningsnumret inte är aktivt redan i samband med att beslutet vinner laga kraft. En rimligare tidpunkt skulle i stället vara då beslutet har verkställts.

Förslag 1.8

Den nya bestämmelsen har placerats i en paragraf som bara gäller beslut om avvisning eller utvisning med återreseförbud. I det fall tillägget också ska gälla sådana beslut så bör detta framgå av lagtexten. I annat fall bör en alternativ placering övervägas.

Uppsala den 3 augusti 2016

På kyrkostyrelsens vägnar

Markus Dahlberg
T.f. generalsekreterare

Patrik Lidin
Biträdande rättschef